

N:o 21.

Ank. till Riksd. kansli den 2 mars 1894 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående införande i kommunallagarne af bestämmelser rörande val af sexmän.

Från Andra Kammaren har lagutskottet fått emottaga en inom kammaren af herr *G. Bäckgren* väckt motion n:o 30, angående införande i kommunallagarne af bestämmelser rörande val af sexmän.

Motionären erinrar, hurusom enligt äldre bestämmelser inom hvarje landskommun borde finnas en eller flere tjenstemän, de s. k. sexmännen, till hvilkas åliggande bland annat äfven hörde hvad som omnämndes i §§ 8 och 10 i gällande mantals- och skattskrifningsförordning. Föreskrifterna om sexmännens tillsättande vore emellertid så gamla, att man finge söka dem så långt tillbaka i tiden som under förra hälften af förra århundradet, och vore de på grund häraf inom flere kommuner mindre kända. Dessutom stode dessa föreskrifter, hvad beträffade sjelfva sättet för valet af sexmän, ej i öfverensstämmelse med senare tiders stadganden om sättet för val till kommunernas tjänste- och förtroendeuppdrag. Häraf hade blifvit en följd, att inom en del socknar sexmän valdes på kyrkostämma, inom andra på kommunalstämma, och att man inom andra åter alldeles underlåtit att välja sexmän, i hvilket sistnämnda fall vederbörande undskylt sig dermed, att i kommunallagarne ej funnes några föreskrifter om val af sådana tjenstemän.

För att i denna sak åstadkomma likformighet inom kommunerna föreslår motionären, att Riksdagen ville för sin del besluta ett tillägg i kommunallagarne, innehållande föreskrifter om val af sexmän och huru dervid bör tillgå.

Redan i äldsta tider förekommo stadganden angående sexmän. De voro kyrkans tjenare, och dem ålåg dels att, jemte kyrkovärdarne, hafva bestyr med kyrkans ekonomiska angelägenheter, och dels att hafva en viss uppsigt öfver de sedliga förhållandena inom kommunen. I senare tider förändrades deras ställning så till vida, att, under det de fortfarande gjorde tjenst såsom ett slags sedlighetspolis, de derjemte voro kyrkorådets betjente, som hade att verkställa kallelser och beslut samt vara närvarande vid kyrkorådets sammanträden. Numera kunna sexmännen — der de ännu förekomma — anses såsom biträden åt både kyrkorådet och kommunalnämnden eller åt endera af dessa myndigheter. I följd häraf, och då, såsom motionären påpekat, i nu gällande kommunalförordningar icke förekomma några som helst bestämmelser för val af sexmän, utses de i den ena kommunen på kommunalstämma och i den andra på kyrkostämma, allt efter som de på ena eller andra stället äro att betrakta såsom företrädesvis kommunalnämndens eller kyrkorådets biträden.

Såsom sexmännens enda återstående åliggande af någon betydelse torde få anses, att de, i enlighet med stadgandena i §§ 8 och 10 af förordningen angående mantals- och skattskrifningarnes förrättande den 20 juli 1861, skola för meddelande af upplysningar vara närvarande vid mantalsskrifningen inom socknen äfvensom vid den stämma, som årligen hålles för mantalslängdens granskning. Enligt hvad utskottet förspott, efterlefras emellertid i allmänhet icke dessa stadganden; utan fullgöres sexmännens ofvannämnda skyldighet af någon utaf kommunalnämndens medlemmar; och i det förslag till ny förordning angående mantalsskrifning, som af Kongl. Maj:t framlagts för denna Riksdag, förekommer icke någon bestämmelse om skyldighet för sexmännen att närvara vid mantalsskrifningarne.

Sexmannainstitutionen torde sålunda kunna betraktas såsom föråldrad och öfverflödig; och får utskottet följaktligen hemställa,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 mars 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.